

18. mars 2019

Høringsinnspill fra Tekna NOU 2018:17 Klimarisiko og norsk økonomi

Vi viser til høring om NOU 2018:17 Klimarisiko og norsk økonomi

Tekna – Teknisk-naturvitenskapelig forening organiserer 77 000 medlemmer med mastergrad eller høyere innenfor teknologi, realfag, eller naturvitenskap. Tekna er den største masterforeningen i Norge, og den største fagforeningen i Akademikerne.

Klimarisiko vil ofte være en del av beslutningsgrunnlaget når norske bedrifter og virksomheter skal planlegge investeringer og drift for fremtiden. Teknas medlemmer har relevant kunnskap for å gjennomføre risikoanalyser, utvikle planer og forretningsmodeller og lage faglige beslutningsgrunnlag for å takle klimaendringene. Håndtering av klimarisiko er en del av omstillingen til et lavutslippssamfunn uten uheldige konsekvenser for økonomien. Norges økonomi er i dag svært avhengig av inntekter fra olje- og gassproduksjon. Det vil derfor være en stor klimarisiko hvis det ikke legges til rette for en gradvis omstilling i fra denne bransjen mot andre næringer.

Klimarisiko er et viktig tema som må settes på dagsorden. Tekna støtter mange av utvalgets anbefalinger og håper at disse følges opp videre av regjeringen på alle samfunnsområder.

Utvalget har gjort en omfattende jobb med å lage et underlag som beskriver ulike typer klimarisiko, herunder fysisk risiko og omstillingsrisiko. Selv om det økonomiske perspektivet er sentralt i rapporten mener Tekna det er viktig å vurdere flere aspekter ved fysisk klimarisiko. Det er en fare for å overse ukvantisert risiko, eller momenter det er vanskelig å sette en økonomisk verdi på, hvis klimarisiko snevert kvantifiseres i kroner og øre. Denne ukvantiserte risikoen er i større grad negativ enn det vi har tall på i dag.

Det er en risiko at vi ikke klarer å omstille oss i tide og at klimautslippene fortsetter for lenge, for eksempel ved at de internasjonale klimaforhandlingene ikke skaper fremskritt. Dette er ikke nok vektlagt i rapporten.

I del III kommer utvalget med forslag til prinsipper på hvordan klimarisiko bør håndteres i norske bedrifter og i offentlig planlegging. De foreslår at håndtering av klimarisiko i større grad bør innarbeides i formaliserte prosesser for beslutninger og rapportering i norske foretak. Slik håndtering vil innebære å fremskaffe relevant og spesifikk informasjon. Utvalget mener at en slik tilpasning og bruk av informasjon vil gi mer fleksible, bedre og mer lønnsomme beslutninger i de fleste foretak. Tekna støtter utvalgets forslag og er opptatt av at norsk næringsliv gradvis omstilles slik at arbeidsplasser og kompetanse bevares.

Utvalget har i sitt forslag til prinsipper for håndtering av klimarisiko sett hen til mer generelle prinsipper for risikohåndtering. NOUen foreslår informasjon, veiledere og nettsider som løsninger som verktøy for virksomhetene. Tekna mener det det er behov for en nærmere oppfølging for å sikre at slik informasjon faktisk blir benyttet.

Lokale myndigheters evne til å håndtere klimarisiko og ta beslutninger på bakgrunn av risikovurderinger er avgjørende for hvordan de vil håndtere et endret klima og opprettholde arbeidsplasser. Kompetanseheving og ressurser, særlig planleggingsressurser, er viktig for kommunene. Teknas vurdering er at kompetanse innenfor klima og risikoanalyser varierer sterkt mellom kommunene.

Verktøy for håndtering av klimarisiko må utvikles i samarbeid mellom brukere, utviklere og ulike departementer for å oppleves som relevante av de som skal bruke dem. Tekna mener ansvaret for å utvikle slik informasjon må legges til institusjon som kan sikre faglighet, stabilitet og ha et langsiktig perspektiv på arbeidet. Tverrfaglighet og nettverk mellom fagmiljøer, myndigheter og brukere er essensielt, og tilbakemeldinger på beslutningsstøtteverktøyet må brukes til stadig forbedring. Tekna mener at det på fagnivå må vurderes hvilket datagrunnlag som er nødvendig, som for eksempel vurderinger mellom faktiske målinger og modellberegninger.

Oppfølgingen av arbeidet med å vurdere klimarisiko kan falle mellom flere stoler fordi det implementeres på alle fagområder, i alle bransjer, og det følges opp av flere direktorater og departementer. Tekna mener rapporten er et godt grunnlag for å lage en felles plan til hjelp i implementeringen på alle disse ulike områdene.

Med vennlig hilsen
Tekna – Teknisk-naturvitenskapelig forening

Line Henriette Holten
generalsekretær